

Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte gemeente Overbetuwe

Publiekssamenvatting

INLEIDING

De gemeente Overbetuwe vindt het belangrijk dat de openbare ruimte er verzorgd uitziet zodat alle inwoners zich er prettig en veilig voelen. Daarnaast moet de inrichting aansluiten op het gewenste gebruik. Het Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (IKP OR) beschrijft de visie van de gemeente op de inrichting en het beheer. Dit is de publiekssamenvatting van het plan. Het volledige plan vindt u op www.overbetuwe.nl, zoek op IKP OR

1. Het Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte: wat is het en waar is het voor nodig?

Om de openbare ruimte adequaat te beheren, is het IKP OR opgesteld. De openbare ruimte omvat alle gemeentelijke infrastructuur en terreinen die voor iedereen toegankelijk zijn. Dat zijn wegen, het groen, straatmeubilair, bruggen, viaducten en tunnels en waterpartijen. Het IKP OR en de daarbij behorende voorkeursscenario's maken het voor de inwoners, ondernemers en organisaties, het college, de gemeenteraad en de gemeentelijke organisatie duidelijk wat de afspraken zijn over het beheer en inrichting van de openbare ruimte en wat men kan verwachten.

2. Samen met inwoners, ondernemers en organisaties

Bij de uitvoering van het beheer en inrichting van de openbare ruimte werken we samen met inwoners en ondernemers. Door een grotere betrokkenheid van inwoners en ondernemers kunnen we tot betere plannen komen om een hogere kwaliteit te bereiken voor de openbare ruimte. Inwoners en ondernemers kennen hun wijk, dorp of bedrijventerrein het beste, en met hun ideeën en steun kunnen we betere ontwerpen maken en mensen enthousiasmeren om zelf aan de slag te gaan. Samen maken we een kwalitatieve openbare ruimte, waarin we prettig kunnen wonen, werken en recreëren.

Dit IKP OR is dan ook tot stand gekomen door te denken vanuit het gebruik. Belanghebbenden gaven via een online enquête aan wat zij belangrijk vinden. Met dorpsraden en ondernemers zijn interviews gehouden. In totaal hebben 565 inwoners, 28 leden van de dorpsraden en 5 vertegenwoordigers van bedrijventerreinen en winkelgebieden een reactie gegeven. De adviezen komen terug in het IKP OR en kunnen worden meegewogen door college en raad in het maken van keuzes bij beheer en inrichting van de openbare ruimte.

De wensen en behoeften van inwoners, ondernemers en dorpsraden zijn online terug te lezen via deze links:

Resultaten [inwonersenquête](#)

Resultaten [dorpsradenenquête](#)

Resultaten [ondernemersgesprekken](#)

3. Zeven functiegebieden

Niet overal wordt de openbare ruimte hetzelfde gebruikt. Op bedrijventerreinen staat werken centraal en in het buitengebied ligt de nadruk bijvoorbeeld op het agrarisch gebruik, landschap en recreatie. De gemeente Overbetuwe is daarom in dit plan opgedeeld in zeven verschillende functiegebieden:

- dorpscentra
- woongebieden
- het buitengebied
- bedrijventerreinen
- groengebieden
- de hoofdstructuur (wegen)
- OV-knooppunten

Elk functiegebied vraagt om specifieke inrichting en beheer, een eigen participatie-aanpak en specifieke ambities in de bijdrage aan maatschappelijke opgaven. Per functiegebied is een functieprofiel gemaakt dat deze zaken beschrijft. De onderhoudskwaliteit binnen een functiegebied is zoveel mogelijk uniform. Variatie van verschillende kwaliteitsbeelden in één functiegebied geeft namelijk een rommelig kwaliteitsbeeld.

In de functieprofielen wordt beschreven hoe we kunnen bijdragen aan maatschappelijke opgaven en waar we het beste op in kunnen zetten. Op basis van de gemeentelijke omgevingsvisie zijn daartoe zes ambities bepaald. Inwoners en ondernemers hebben volop meegedacht over het belang van deze ambities. De zes ambities worden besproken in paragraaf 4.

4. Thema's en scenario's

In het plan zijn drie thema's gebruikt:

1. Onderhoud
2. Ambities
3. Vervanging

Voor deze thema's zijn kwaliteitsscenario's ontwikkeld met een financiële uitwerking. Er is per scenario berekend wat er financieel nodig is. Hiermee kan het gemeentebestuur keuzes maken voor het onderhoudsniveau de vervangingen en de realisatie van ambities.

4.1 Onderhoud

In het IKP OR worden de drie scenario's vergeleken met het huidige onderhoudsniveau, zoals dat beschreven staat in het Beheerplan Openbare Ruimte uit 2010.

Hieronder worden de drie scenario's beschreven. Daarbij staan de kwaliteitsaanduidingen A, B of C uit de kwaliteitscatalogus (CROW). In deze landelijke standaard voor beeldkwaliteitsniveaus voor de openbare ruimte is A+ het hoogste niveau en D het laagste. Het Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte beperkt zich tot niveau A, B en C en voegt daar niveau BIO+ aan toe. Dat komt qua beeldkwaliteit overeen met niveau D, maar bij BIO+ staat biodiversiteit voorop en niet beeldkwaliteit. In alle scenario's zijn beheermaatregelen die een bijdrage leveren aan biodiversiteit opgenomen als kwaliteit BIO+.

Die beheermaatregelen zijn o.a. gericht op het creëren van bloemrijke bermen, oeverbeplanting, zoombeplanting, nest- en schuilgelegenheden voor onder andere vogels, egels en insecten en het verbeteren van bodemkwaliteit door het laten liggen van blad.

Scenario 'basis op orde'

Dit is een verbetering van de huidige onderhoudskwaliteit. Dit scenario sluit aan bij de ambities en de keuzes voor de functiegebieden, en bij de wensen van bewoners en ondernemers. De onderhoudskwaliteit sluit het best aan bij het gebruik en de inrichting van de functiegebieden. Dorpscentra en OV-knooppunten krijgen een kwaliteit-simpuls. De kwaliteit binnen een functiegebied is zoveel mogelijk uniform waardoor het kwaliteitsbeeld verhoogt. Biodiversiteit krijgt een stevige impuls.

Scenario 'sober onderhoud'

Dit is een versobering van de huidige onderhoudskwaliteit zonder dat er sprake is van versnelde afschrijving of kapitaalvernietiging. Het onderhoud gaat naar het niveau B en bij groot groengebieden en buitengebied waar mogelijk (zonder kapitaalvernietiging) naar niveau C. Dit heeft een negatieve invloed op de gebruikskwaliteit en beleving.

Scenario 'beter onderhoud'

Dit scenario betekent een extra kwaliteitsimpuls bovenop scenario 'basis op orde'. Dorpscentra, OV-knooppunten, groot groengebieden, bedrijventerreinen krijgen een hoog onderhoudsniveau. Biodiversiteit is uitgebreid naar bedrijventerreinen.

In onderstaande tabel worden per functiegebied en per scenario de kwaliteitsniveaus voor onderhoud en de bijbehorende kosten beschreven:

	"huidige kwaliteit BOR 2010"	"basis op orde"	"sober onderhoud"	"beter onderhoud"
Dorpscentra en lokale voorzieningen	hoofdzakelijk B	A	B	A
Woonwijken	hoofdzakelijk B	B/BIO+	B	B/BIO+
Groot groengebieden	hoofdzakelijk B	B/BIO+	B/C	A/BIO+
Bedrijventerreinen	hoofdzakelijk B	B	B	A/BIO+
Buitengebied	hoofdzakelijk B	hoofdzakelijk B 15% van wegen en groen onderhoud C/BIO+	hoofdzakelijk B 15% van wegen en groen onderhoud C/BIO+	B/BIO+
Hoofdstructuur	hoofdzakelijk B	hoofdzakelijk B BIO+ wegen A	B	A/BIO+
OV-knooppunten	-	A	B	A
Financieel	€ 5,68 mln.	€ 5,69 mln.	€ 5,25 mln.	€ 6,04 mln.
Areaaluitbreiding 2020	€ 0,07 mln.	€ 0,07 mln.	€ 0,07 mln.	€ 0,07 mln.
Financieel (incl. areaaluitbreiding 2020)	€ 5,75 mln.	€ 5,76 mln.	€ 5,32 mln.	€ 6,11 mln.

In deze tabel is A het hoogste niveau en C het laagste. BIO+ staat voor beheermaatregelen die een bijdrage leveren aan biodiversiteit.

Zes maatschappelijke ambities

Identiteit

Met de inrichting van de openbare ruimte versterken we de historische structuren en accentueren we bestaande historische en karakteristieke elementen.

Gezond en inclusief

Als gemeente stimuleren we sporten en bewegen door openbare sport- en speelmogelijkheden en beweeggrondes aan te leggen. We zorgen dat openbare ruimten ook voor ouderen en mensen met een handicap aantrekkelijk is.

Klimaatadaptatie

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling bekijken we de mogelijkheden voor klimaatadaptatie. Waterberging en buffering van regenwater moet zichtbaar zijn in de openbare ruimte en samengaan met het versterken van de landschappelijke karakteristiek en ecologische potentie. Vanuit de gemeente worden initiatieven opgezet om inwoners, ondernemers en organisaties te stimuleren ook bij te dragen aan klimaatadaptatie.

Biodiversiteit

Bij de inrichting en het beheer van het openbare groen bevorderen we de variatie in het aantal planten en dieren. Zo kiezen we bijvoorbeeld voor bloeiende en vruchtdragende beplanting en zetten we in op het verbeteren van de ecologische verbindingen van de woonwijken met het buitengebied. Het gedachtegoed van Tiny Forests gaan we in het buitengebied op de oeverwal vormgeven door de aanleg van grotere duurzame bospercelen.

Duurzaam en circulair

Op plekken waar veel mensen komen, werken we zoveel mogelijk met circulaire materialen. Bij de aanleg en herinrichting van de openbare ruimte zoeken we zoveel mogelijk de combinatie van duurzaamheid en functionaliteit. We verduurzamen het onderhoud van de openbare ruimte verder door middel van de inzet van duurzame apparatuur, middelen en methodes.

Veilig

Bij de inrichting en beheer van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met het aspect veiligheid en het gevoel van veiligheid (sociale veiligheid).

4.2 Vervangingen

Het IKP OR besteedt ook aandacht aan de vervangingskosten van de openbare ruimte. De openbare ruimte kan kapot gaan of verslijten, maar het kan ook zijn dat er in de loop van de tijd andere behoeften ontstaan. In het IKP OR is berekend hoeveel geld er gemiddeld per jaar nodig is om de openbare ruimte te vervangen.

Bij elk onderhoudsscenario horen andere vervangingsinvesteringen. Wanneer er een hoger onderhoud wordt nagestreefd, dan moet de openbare ruimte sneller worden vervangen, omdat deze eerder door de vastgestelde minimale kwaliteitseis zakt.

Benodigde vervangingsinvesteringen per jaar:

Scenario's	Benodigde vervangingsinvesteringen
Huidige situatie	€ 3,40 miljoen
Sober onderhoud	€ 3,27 miljoen
Basis op orde	€ 3,41 miljoen
Beter onderhoud	€ 3,53 miljoen

4.3 Zes maatschappelijke ambities

In de Omgevingsvisie Overbetuwe 2040 worden tal van maatschappelijke opgaven benoemd waarbij de oplossing voor een groot deel in de bestaande openbare ruimte moet worden gezocht. In het IKP OR zijn deze ambities nader uitgewerkt. Per functiegebied is gekeken wat de mogelijkheden zijn voor de ambities, of ze vaak zijn genoemd door inwoners, dorpsraden en ondernemers, en welke ambitie de gemeente heeft. In het IKP OR staat beschreven waarop per functiegebied de nadruk ligt. Om hier structureel aan te kunnen werken zijn financiële middelen nodig. Het beschikbare budget heeft invloed op het realisatietempo.

De kosten voor het realiseren van de gewenste ambities zijn ruw ingeschat op 6 miljoen in minimaal tien jaar. De beschikbare financiële middelen per jaar bepalen het tempo van realisatie van deze ambities (zie onderstaande tabel).

Tempo realisatie ambities:

Opgaven	Huidige situatie	Tempo 1 per 30 jaar	Tempo 2 per 15 jaar	Tempo 3 per 10 jaar
Opgaven vanuit Omgevingsvisie (ambities)	0	€ 200.000	€ 400.000	€ 600.000

